

Prof. dr hab. Andrzej Zubek
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

Katowice, 28.03.2017r.

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2017 -04- 06 201

nr ..... zał. ....

mgr Małgorzata Krowi

RECENZJA

na temat rozprawy doktorskiej pana mgr. Macieja Adamczaka pt. *Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej.*

Zleceniodawca recenzji

Zleceniodawcą recenzji jest Akademia Muzyczna w Krakowie. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku nr 164, poz. 1365, art.14 ust.2 pkt 2)

Dotyczy

- uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 100/2011 z dnia 24 listopada 2011 roku w sprawie:
  - wszczęcia przewodu doktorskiego mgr. Macieja Adamczaka w dziedzinie: sztuki muzyczne, dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka
- uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 136/2016 z dnia 16 listopada 2016 roku w sprawie:
  - wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim mgr. Macieja Adamczaka

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz.595, ze zmianami Dz.U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art.6, ust. 1, 3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do przeprowadzenia przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka. Na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2011 roku było obecnych 16 osób, na 26 uprawnionych do głosowania. Oddano 16 głosów ważnych. Wszystkie głosy **za**. Głosów przeciwnych i wstrzymujących się nie było.

Rada Wydziału Instrumentalnego uchwałą nr 135/2016 pozytywnie zaopiniowała w formie tajnego głosowania propozycję co do mej osoby jako recenzenta. Na posiedzeniu Rady oddano 17 głosów ważnych na 28 uprawnionych do głosowania. Wszystkie **za**. Głosów wstrzymujących się i przeciwnych nie było.

Quorum głosujących w chwili podejmowania obydwu uchwał zostało zachowane.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady Wydziału pisma, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej pana mgr. Macieja Adamczaka pt. *Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej* została dołączona następująca dokumentacja:

- wyciąg z protokołu i uchwała nr 100/2011 z dnia 24.11.2011 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr. Macieja Adamczaka
- wyciąg z protokołu i uchwała nr 135/2016 z dnia 16.11.2016 roku w sprawie wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim mgr. Macieja Adamczaka, w tym mej osoby
- protokoły komisji skrutacyjnych z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności na posiedzeniu Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 24.11.2011 r.
- lista obecności na posiedzeniu Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 16.11.2016 roku

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku, art.14 ust. 2 pkt. 2. Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie podjęła prawomocne uchwały o wszczęciu przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr. Macieja Adamczaka

Podstawowe dane o kandydacie:

Pan Maciej Adamczak urodzony 22 lipca 1971 roku w Kaliszu już od najmłodszych lat wykazywał żywe zainteresowanie muzyką, toteż wybór szkoły średniej nie był przypadkowy. Uczęszczał do Technikum Budowy Fortepianów istniejące przy Fabryce Pianin i Fortepianów „Calisia”, które ukończył w roku 1991. Równolegle kształcił się w Państwowej Szkole Muzycznej w Kaliszu w klasie kontrabas. Po jej ukończeniu w roku 1994 zostaje studentem Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, również w klasie kontrabas prof. Jacka Niedzieli. Dyplom magistra sztuki otrzymuje na tymże wydziale, na kierunku Jazz i Muzyka Estradowa w roku 2001 z wynikiem bardzo dobrym.

Jeszcze podczas studiów dał się poznać jako muzyk o dużej wrażliwości i szerokim spektrum zainteresowań. Czynn timer uczestniczył w big-bandzie katowickiej Akademii Muzycznej jak i wydziałowych zespołach instrumentalnych. Po studiach związany ściśle z krakowskim środowiskiem jazzowym uczestniczy w wielu przedsięwzięciach muzycznych. Współpracował z zespołem Janusza Muniaka,

z którym oprócz koncertów na terenie kraju koncertował w Niemczech w roku 2007 (Oberhausen, Leverkusen -Jazztage).

Nawiązuje współpracę z pianistami: Wojciechem Groborzem, Joanną Gajdą, Wojciechem Puszkiem czy Pawłem Kaczmarczykiem z zespołem którego *Audiofeeling Band* koncertuje również za granicą (Norymberga, VII. 2010).

Także instrumentalisci reprezentujący instrumenty dęte zapraszają Macieja Adamczaka do realizacji swoich projektów muzycznych. Są to: Piotr Wojtasik – trąbka, Piotr Baron – saksofon, Adam Kawończyk – trąbka.

Jego *groove*, linia basowa i *feeling* doceniane są również przez grono muzyków starszego pokolenia, czego dowodem jest zaproszenie Jerzego Miliana – (vib) do wspólnego muzykowania (koncerty 2005 – Katowice, 2006 – Bytom) czy Jana Jarczyka (p) (Koncert Krakowski na trio jazzowe i orkiestrę symfoniczną, Kraków, XI. 2009).

Jednak największą ilość koncertów (według złożonej dokumentacji) doktorant odbył z zespołem *New Bone* Tomasza Kudyka, który prezentował na nich w większości swoje utwory pochodzące z płyty *Something for Now*.

Równoległym, drugim nurtem działalności Macieja Adamczaka jest praca dydaktyczna. W roku 2002 zostaje zaproszony przez władze Akademii Muzycznej w Katowicach do prowadzenia na studiach niestacjonarnych klasy kontrabas. W charakterze wykładowcy pracuje na tym stanowisku do roku 2005. Po dwóch latach, bo w roku 2007 zostaje zatrudniony do poprowadzenia klasy kontrabas w Katedrze Muzyki Współczesnej, Jazzu i Perkusji Akademii Muzycznej w Krakowie. Na stanowisku tym pracuje do chwili obecnej.

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska mgr. Macieja Adamczaka pt. *Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej* to dzieło artystyczne zarejestrowane na nośniku elektronicznym oraz jej opis, stanowiące łącznie dysertację pod wyżej wymienionym tytułem.

Dzieło obejmuje sześć utworów autorstwa Bronisława Kapera zaadaptowanych i zaaranżowanych na trio fortepianowe, które powyższy materiał nagrało w składzie:

- Paweł Kaczmarczyk – fortepian
- Maciej Adamczak – kontrabas
- Dawid Fortuna – perkusja

Pierwszy utwór zaprezentowany na płycie to *All God's Chillun Got Rhythm* w aranżacji doktoranta. Struktura formalna utworu w stosunku do oryginalnej melodii została nieco zmieniona. Dodano czterotaktowy wstęp, powtarzany dowolną ilość razy, grany tu przez fortepian z akompaniamentem ostinata kontrabas. Dołożony jest również ośmiotaktowy łącznik, który występuje pomiędzy kolejnymi chorusami. Poprzez zmianę metrum z 4/4 na 7/4 utwór uzyskał całkowicie nowy charakter, a nieparzyste metrum dało nowe wyzwanie instrumentalistom, którzy wybornie, po mistrzowsku wypowiedzieli się w swoich improwizacjach.

On Green Dolphin Street to kolejny utwór płyty. Popularny temat, często grywany przez jazzmanów „standard” został tu przedstawiony w nietuzinkowej

aranżacji gitarzysty Rafała Sarneckiego. Zmodyfikowano formalny schemat utworu oraz przebieg harmoniczny. Zmieniono metrum głównego motywu na nieparzyste (3/4) oraz tonację utworu, wprowadzono polimetrię oraz fragmentarycznie zapisaną partię kontrabas. W tej nowej szacie dźwiękowej błyszczą wypowiedzi improwizatorów: doktoranta na kontrabasie i Pawła Kaczmarczyka na fortepianie.

Trzecim utworem zarejestrowanym na płycie jest pieśń napisana wspólnie przez Kapera i Jurmanna a spopularyzowana przez Jana Kiepurę *Ninon, ach uśmiechnij się*. W stosunku do oryginalnej wersji – typowej operetkowej arii – ta w opracowaniu doktoranta ma charakter jazzowej ballady. Po recytatywie granym solo przez kontrabas, który dźwiękowo bazuje na pierwszej części utworu (canto) następuje ekspozycja głównego tematu (refren) również cytowanego przez kontrabas z towarzyszeniem tym razem już fortepianu. Na bazie nieco zmodyfikowanego harmonicznego refrenu następują partie improwizowane po czym całość zamyka pokaz tematu inicjowany przez fortepian z towarzyszeniem kontrabas i perkusji.

While My Lady Sleeps to kolejny utwór zarejestrowanego dzieła artystycznego. Został on zaaranżowany przez pianistę Pawła Kaczmarczyka. Cechą charakterystyczną tego opracowania, jak mówi sam doktorant, to zaaranżowane ściśle struktury harmonicznno-rytmiczne poszczególnych fragmentów. Utwór rozpoczyna „intro”, którego melodię wprowadza fortepian. W części głównej temat oparty jest na polimetrycznej i polifonicznej organizacji materiału dźwiękowego. Następuje tu świetny pokaz integracji instrumentów tria fortepianowego. Partie improwizowane oparte są na 32 taktowym schemacie harmonicznno-rytmicznym, na którym to wyeksponowana zostaje klarowna improwizacja kontrabas Macieja Adamczaka. Całość zamyka temat, którego zwieńczeniem jest ekspresyjne solo perkusji oparte na powtarzającym się fragmencie ostinatowo harmonicznym.

Piątym, kolejnym utworem płyty jest *Follow Me* napisany przez Bronisława Kapera do filmu *Bunt na Bounty*. Tak jak poprzednia kompozycja, tak i ta została opracowana przez pianistę Pawła Kaczmarczyka, toteż i w niej znajdziemy ściśle zaaranżowane struktury harmonicznno-rytmiczne. W utworze tym odnajdujemy dwa tematy przewodnie filmu. Początkowy fragment z linią basu i dalsze części tematu to zaczerpnięta motywika z patetycznego *Portsmouth Harbor* oraz wprowadzona później melodia tematu miłosnego *Follow Me*, która w dalszej części została ujęta w strukturę szesnastotaktową stanowiącą bazę do improwizacji fortepianu i kontrabas. Podobnie jak w poprzednim utworze, tak i tu dynamiczne solo perkusji oparte na schemacie rytmiczno-harmonicznym wstępu kończy utwór.

Ostatnim nagraniem wieńczącym dzieło artystyczne doktoranta jest kompozycja Bronisława Kapera *Invitation*. Ten bardzo piękny temat o wyrafinowanej harmonii podany tu jest przez fortepian grany ad libitum z towarzyszeniem kontrabas i perkusji. W oparciu o materiał dźwiękowy dwóch pierwszych motywów tematu utworzono dwa 8-taktowe motywy rytmiczno-harmoniczne, które stały się bazą dla partii improwizowanej, tym razem tylko fortepianu.

Omawiane powyższe dzieło artystyczne zostało zarejestrowane na nośniku elektronicznym w formie płyty CD.

Nagrania dokonano w sali dydaktycznej nr 01 Domu Studenta Akademii Muzycznej w Krakowie przy ul. Przemyskiej 3, w dniu 10 lipca 2014 roku. Nagranie zrealizował

Dominik Stankiewicz, natomiast masteringiem zajmował się Rafał Drewniany (DTS Studio).

Dzieło artystyczne mgr. Macieja Adamczaka potwierdza jego wysoki kunszt wykonawczy jako świetnego muzyka sekcyjnego, jak i znakomitego solisty – improwizatora. Perfekcyjna technika i warsztat instrumentalny pozwalają doktorantowi z pełną świadomością operować wszystkimi rejestrami kontrabas, a bogata wiedza teoretyczna pomaga w wykorzystywaniu nowych środków formalnych czy melodyczno-harmonicznych podczas autorskich opracowań utworów Bronisława Kapera. Osobowość artystyczna i bogata wyobraźnia doktoranta pozwoliła wykreować na bazie tematów Kapera nową jakość muzyczną o wysokim ciężarze gatunkowym. Ten zawarty na płycie, dobrze nagrany technicznie, z dużym ładunkiem ekspresji jest sztandarowym pokazem dobrej „roboty” jazzowego tria fortepianowego.

Praca doktorska, a właściwie opis dzieła artystycznego to znakomicie napisany przez Macieja Adamczaka esej o działalności kompozytorskiej Bronisława Kapera. Nasz polski wybitny kompozytor muzyki filmowej, pierwszy w naszej historii uhonorowany statuetką Oscara nie doczekał się jak dotąd odpowiedniej monografii. Ta pióra doktoranta jest pierwszą, pionierską.

Praca została podzielona na trzy główne rozdziały.

W pierwszym z nich autor przybliżył nam sylwetkę kompozytora; nieznanego, zapomnianego czy niedocenionego? Cennymi są tu przytoczone wypowiedzi i cytaty z publikacji obcojęzycznych.

Rozdział drugi to *Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej*, w którym autor przedstawia nam historię muzyki w filmie, jak i wpływ twórczości Kapera na repertuar muzyków jazzowych.

Rozdział trzeci to rzeczowy opis dzieła artystycznego czyli dokonana skrupulatnie analiza utworów wykonywanych na płycie pod kątem budowy formalnej, przebiegu harmonicznego i melodycznego oraz rytmiki. Na szczególną uwagę zasługują przykłady nutowe pierwszych edycji utworów Kapera jak i transkrypcje nagrań muzyków jazzowych, które stanowią punkt odniesienia do odmiennej koncepcji doktoranta w traktowaniu powyższych kompozycji.

Opis doktorskiej pracy artystycznej ujawnia bardzo wysoki poziom wiedzy autora z zakresu historii muzyki oraz literatury, filmu i dyskografii muzyki jazzowej. Analityczna część opisu przedstawiona jest w sposób klarowny i perfekcyjny. Doktorant dba tu o każdy szczegół, z pietysmem wypunktowuje najmniejszy detal mający w konsekwencji znaczenie w budowaniu środków wyrazu, które z kolei wpływają na kształt powyższego dzieła artystycznego.

Całość wieńczy bogata bibliografia oraz indeks filmów z muzyką Bronisława Kapera.

Powyższa praca opatrzona wstępem i zakończeniem, napisana pięknym językiem dowodzi, że muzyka Bronisława Kapera jest nadal aktualna, interesująca i wartościowa, i może stanowić źródło cennej inspiracji dla muzyków jazzowych czego przykładem jest powyższe dzieło artystyczne.

Konkluzja

Po szczegółowym zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją mogę z przekonaniem stwierdzić, że zarówno dorobek artystyczny Pana Macieja Adamczaka jak i przedstawiona do oceny praca doktorska pt. *Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej* spełniają wymogi art.13 ust.1 ustawy z dnia 14. 03. 2003 r. Kandydat zaprezentował oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego, wykazał ogólną wiedzę, posiadał umiejętności konieczne do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, co uzasadnia mój wniosek o przyjęcie pracy i dopuszczenie jej do publicznej obrony umożliwiającej nadanie Panu Maciejowi Adamczakowi stopnia doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej „instrumentalistyka”, co niniejszym postuluję.

prof. Andrzej Zubek

